

ژاله اصفهانی

به یاد شاعر بزرگ ایران احمد شاملو

در اوج پرواز،
مشهور،
از بیاد می برد پایی اش را،
شاعر — غم هایش را.

لین نخستین احساسی بود که از شنیدن حادثه پایی احمد شاملو به ذهن من رسیده و روی کاغذ آمد. همواره دلم می خواستت برای او بفرستم نه به منظر غمگساری، البته، نه. بلکه برای این که بگویم گرچه هرگز لین سخنور بزرگمان را تدبیهام، اما همیشه عظیت حضور او را در صحنه ادب و فرهنگ معاصر ایران احساس کرده‌ام و شور و شکوه آفرینده هایش را در اوج پرواز دیدهام.

کسان نیست که سخنوری در مدت پنجاه سال خلاصت روزان و شبان در رشته های گوناگون شعر، با آن نوادری تأثیرگذار، پژوهش‌های ادبی — هنری، ادبیات کودکان، فولکور و روزنامه‌گاری، همسراه بر سنتیخ پنشید و به رغم غرش توافق‌های عظیم ادبی، اجتماعی و سیاسی در اوج پرواز کند.

من ستایشگر احمد شاملو هستم به جهت روح مقاوم و مقاومت بزرگوارانه او که خواست چراغیش در خانه خود او بسوزد (از زنی عمه ما)، و در عین حال او خود مشعلی شد که خانه بزرگ وطنمان را روشنای پخشید و با تیرگی‌هایی که ذهن و زندگی جامعه ما را فرا گرفته است، جنگید. سنتیخ او با جهل و جنایت و جنگ، نه به وسیله خشم و خشونت است، بلکه با جادوی زبانی هنر و با زبان فاخر و شعر اوج پرواز در انتظار «روزی که معنای هر سخن دوست داشتن است / روزی که هر لب ترانه‌ای است / تا کترین سرو بوسه باشد / و من این روز را انتظار می‌کشم / حتی اگر روزی که دیگر نباشم».

امروز احمد شاملو بیش از هر وقت دیگر هست و فردا خواهد بود و خواهد بود.

احمد شاملو از مسیر تلخ بلاهایی که بر شاعران صد سال اخیر ما آمده و می‌آید، با شکیباتی و پایداری گذشت است، و با اطمینان می‌توان گفت که تنها عشق بزرگ او به فرهنگ، به شعر، به انسان، به ایران و به جهان تا نشین بالا نگاهش داشته است.

شاملو شاعری است متعدد و مردم سنا. گریش عنوان «کتاب کوچه» به نظر من سرشار از مهر و صمیمی است که او نسبت به مردم کوچه و بازار دارد. با همان دلیلی که می‌گوییم سده «پیریا گشته قویه، نون ندانی؟» هم ایست که همواره چشم به بهزدی و روشنی دارد. «نه / هرگز شب را باور نکردم / پیرا که در فراسوی دهلیزش به امید دریچه‌ای نشسته‌ام». احمد شاملو دریچه‌های پر فروی به روی فرهنگ ملی ما گشوده است که جادویانه خواهد ماند. من احساس شادی می‌کنم که هم زمان و هم عصر دو شاعر بزرگ نوادر هستمن: نیسا بیشیج و احمد شاملو در اوج پرواز.